en met onze erfenis, zullen door ons naar het graf worden gedragen.

De betooging te Aalst was geen hoogtepunt waarna het dalen begint, ze zal geen rustpooze inluiden.

Leuridan heeft er op gewezen: deze betooging is geen loslaten van stoom en kracht, maar een feller binden van den stoom in steviger band nog tot verhooging van kracht.

Het zwaarste werk is achter den rug.

Het betrouwen bezielt niet alleen de leiding maar ook de troepen

Ah! toen die duizenden en nog duizenden jonge mannen voorbijstapten in den kilometerlangen stoet, toen ik hun geestdrift zag en den blijden vriendelijken groet van hun oogen bij het defilee voor de leiding, is in mij het vertrouwen in de toekomst van de nationale beweging in Vlaanderen rotsvast geworden.

Niets heeft ons klein gekregen, niets heeft ons zelfs kunnen beletten te groeien.

Eer onze generatie ten grave daalt zal Vlaanderen, verjongd door het levenskrachtige ferment van het nationalisme, den eindkamp hebben uitgevochten tegen de Belgische verdrukking.

Onze generatie zal Vlaanderen vrij zien.

De perekwatie der Onderwijzerswedden

De afhouding der 3 %

Met 75 stemmen tegen 72 en één onthouding werd in eerste lezing de afhouding van 3 t.h. op de wedden van minder dan 26.000 fr. verworpen in de Kamerzitting van Woensdag 6 Juni l.l.

De regeering zelf had de afhouding voorgesteld en de regeeringsmeerderheid zou ze zeker hebben aangenomen maar door de afwezigheid van enkele katholieke volksvertegenwoordigers was de oppositie in de meerderheid en werd het regeeringsvoorstel verworpen.

Op de vergadering van de Rechterzijde verleden Dinsdag werden de volksvertegenwoordigers die afwezig waren geweest op 6 Juni eens ter dege onder handen genomen en geen twijfel dat ze bij de stemming in 2e lezing aanwezig zullen zijn.

Volksvertegenwoordiger Rubbens gaat zoover in De Standaard van 10 Juni te schrijven:

«Gelukkig bestaat tegen dergelijke verrassingen de stemming in tweede lezing. Bij deze gelegenheid zal de tekst der regeering het zeker winnen».

We begrijpen minder goed dat «gelukkig» van den h. Rubbens.

Zou hij werkelijk van oordeel zijn dat wedden beneen de 26.000 fr. mogen besnoeid worden?

Meent hij dat een onderwijzer daar mee per automobiel kan rijden?

Laat hij mevr. Rubbens eens vragen wat zijn huishouden kost en misschien zal hij dan niettegenstaande zijn platte oogendienerij van toekomstigen ministrabelen ditmaal de regeering Jaspar-Hymans in den steek laten.

In elk geval Staf De Clercq die na den wapenstilstand zooveel heeft gedaan om de rechtmatige looneischen van de onderwijzers te doen zegevieren, roept in De Schelde de onderwijzersvrienden uit de katholieke Vl. Kamergroep op om nu eens een tastbaar bewijs te geven van de belangstelling die ze voorwenden te voelen voor de onderwijzers.

Acht onderwijzersvrienden uit de meerderheid, schrijft hij, en de afschaffing van deze hatelijke afhouding der 3 t.h. wordt in tweede lezing bestendigd.

En hij besluit:

«Onderwijzers, zoekt de acht man onder dezen die verleden Woensdag gemeend hbben op uwen rug het veertigtal millioenen te moeten besparen en bereid zijn morgen honderden millioenen in den militairen heksenketel te vergooien.

«Ik wensch uit den grond van mijn hart dat ge meer geluk zoudt hebben dan vader Loth, die de tien rechtvaardigheden niet vond, voldoende geacht om de wrekende hand Gods van de steden Sodoma en Gomorrha af te wenden».

Nieuwe geïllustreerde Uitgave
DER
VOLLEDIGE WERKEN
VAN
Hendrik CONSCIENCE

schoone boekdeelen in octavo-formaat

Het volledig stel 58 boekdeelen, in eens genomen, 400 fr.

Ie REEKS — INGENAAID 5 FR.

1. **De omwenteling van 1830,** 139 blz.
2. **Een slachtoffer der moederliefde; Eene stem uit het graf,** 143 blz.
3. **Mengelingen:** De zending der vrouw; Het boetende meisje; De moordenaar; De maagd van Vlaanderen; De brandende schaapherder; De grootmoeder, 113 blz.
4. **Baas Ganzendonck,** 142 blz.
5. **De loteling,** 149 blz.
6. **De baanwachter,** 126 blz.
7. **Eene O te veel,** 132blz.
8. **Wat eene moeder lijden kan: Redevoeringen,** 128 blz.
9. **Siska van Roosemael; Hoe men schilder wordt,** 127 blz.
10. **Eene welopgevoede dochter,** 118 blz.

De diensttijdverkorters jubileeren

De kranten die het ministerie Jaspar-Hymans steunen, zijn in de wolken : ze hebben uitgerekend dat de diensttijd, gemiddeld, «slechts» duren zal

11 maand en 20 dagen

Dus tien dagen min dan één jaar.

In Frankrijk wordt de éénjarige legerdienst ingevoerd.

Dus niettegenstaande het geheim Fransch-Belgisch militair accoord de Belgische zelfstandigheid heelemaal ongerept laat volgt België, in alles wat het leger aangaat, Frankrijk op den voet als een trouw poedelken.

Een wondere vorm van zelfstandigheid.

Langs Aalst
naar de Eendracht

(Met vertraging opgenomen).

Op het uur dat deze regelen verschijnen bereiden duizenden en nog duizenden Vlaamsche Nationalisten zich voor om van heinde en ver naar Aalst te komen voor de inhuldiging van het Vlaamsch Huis.

Ik wil bij deze betooging aanwezig zijn om aan de wakkere strijdgenooten van ginder een bewijs te brengen van mijne warmste genegenheid en de innigste waardeering die ik koester voor het grootsche werk van economische en sociale inrichtingen dat zij hebben tot stand gebracht. Ik wil hun gaan zeggen hoe vurig mij het hart geklopt heeft bij het vernemen van de blijde mare dat zij de plechtigheid hebben gesteld in het teeken van hulde en sympathie aan het activisme. aan Dr Borms, aan de gestorven en verbannen activistische leiders.

Aldus hebben zij volgens mij het terrein omschreven waarop de Vlaamsche nationalisten van alle schakeeringen elkander kunnen ontmoeten, samenwerken en verbroederen.

Er is in de laatsten tijd onder onze strijdgenooten veel aan kritiek gedaan en ik zal niet zeggen dat er tot kritiek geene aanleiding was. In een jonge partij als de onze, die zich met vele, zeer vele zaken bezig houdt en soms met jonge onbedreven krachten moet te werk gaan moeten onvermijdelijk feilen worden bedreven. Ik ben niet zoo verwaand dit te willen ontkennen en 't zou overigens niet baten ook daar de vijanden, die altijd op de loer zijn, rond elken misstap, hoe klein ook, van ons wel genoeg rumoer zullen maken.

Overigens berust volledig recht van kritiek onder de partijgenooten.

Verstandige, kalme, beredeneerde kritiek van welmeenende medekampers zal voor de partij een zege zijn. Zulke kritiek verheft dengene die ze opwerpt. Zijn heldere geest, zijn goed hart, zijn rechtzinnige verkleefdheid aan de nationalistische beginselen, het gezond begrip dat hij heeft van de verschillende schakeeringen maken hem tot een hoog gewaardeerde strijdkracht.

Is hij vurig soms als de geestdrift hem opzweept en het groot ideaal van Vlaanderens herwording hem voor den geest flikkert toch zal hij nooit beleedigend, ruw of laag zijn. Hij heeft slechts één doel: het ware dat ook het goede is. Vrij zegt hij zijn meening waar iedereen bij is, waar alle vrienden het hooren, ja zelfs zij op wie de kritiek wordt uitgeoefend. Waar hij verplicht is ongenadig af te breken brengt hij dadelijk nieuwe materialen aan om beter op te bouwen.

Ik ben dus volstrekt niet afkeerig van kritiek doch ik meen dat wij ons niet moeten verdeelen over vraagpunten waarin niemand het recht heeft zijn meening aan anderen op te dringen en men zelfs heel goed van opvatting kan verschillen zonder daarom op te houden een voortreffelijk Vlaamsch Nationalist te zijn.

Want welke ook de richting zij die wij volgen, of wij tot den linkervleugel of den rechtervleugel van het Vl. Nationalisme behooren, allen toch komen wij op voor de volledige erkenning van Vlaanderen's recht op zelfstandigheid, allen staan wij vijandig tegen het anti-Vlaamsch Belgisch regiem dat op elk gebied sedert 1830 ons volk onderdrukt en niemand, niemand is er onder ons die gelooft in België of in de Belgische natie.

Moge de inhuldiging van het Vl. Huis te Aalst de eendracht onder de Vlaamsche Nationalisten herstellen. Dat gematigden en radicalen ieder hunne wegen kiezen kan ik goed vinden als zij maar zorgen dat op 't oogenblik dat de algemeene vijand moet worden aangevallen allen hand in hand en schouder aan schouder staan.

Hoezee voor de Vlaamsche Nationalisten van Aalst!

Hoezee voor hunne knappe leiders!

Aalstersche broeders, ik roep u een allerhartelijkst goed heil toe!

LEO AUGUSTEYNS,
gewezen Volksvertegenwoordiger.

Ons Verraad

Over Vlaanderen's gouwen hing de versmachtende adem van verdrukking en vernietiging. De geest van Vlaanderen was vermoord in de mannen, de liefde tot Vlaanderen was gesmoord in den boezem der vrouwen, de hoop van Vlaanderen was verkracht in de kinderen. Ieder van ons wist en voelde dat we vreemdelingen waren in eigen huis, dat in ons verloren was gegaan en gestorven alle frischheid en fierheid, dat we waren arm, geestelijk en economisch, zooals geen volk in Europa.

Zoo was de toestand van Vlaanderen's volk toen de oorlog in 1914 losbrak, toen België door de Duitschers overmeesterd en bezet werd. Terwijl de Belgische grond van de Maas tot den IJzer gedrenkt was met het bloed der Vlaamsche jongens, die 80 t.h. van het Belgische strijdbare leger uitmaakten, hielden de franskiljons geen oogenblik op hun misdadig en vernielend werk tegen het bestaan van ons volk voort te zetten.

Uren van tragisch lijden roepen in het volksbewustzijn de grootste oogenblikken der geschiedenis op. Bewuste geesten zien helder door de nevelen en ontdekken een nieuwe dageraad. De ure der vertwijfeling, de ure van Vlaanderen's dood in ons aller ziel gehamerd door de Vlaamschhaters, werd de ure der bevrijding; want daarmee kwam er licht over ons gestroomd en werd de sluimerende kracht van onzen wil tot leven wakker gekust, werden velen bewust van hunne maatschappelijke taak.

Het volk redden uit den modderpoel, waarin kapitalistische belangen het gedompeld hielden was ons PLICHT. Onverschilligheid en opportunisme van onzentwege, hadde niet enkel dwaas, maar misdadig geweest.

Toen Vlaanderen van alle kanten in het nauw gedreven met volkomen ondergang bedreigd scheen aanzagen we het als een heilig gebod een laatste poging te wagen om dit noodlot te beweren, begrepen we eindelijk, dat die taak niet langs de oude wegen te voltrekken was, dat zoo het niet kon door de wet, het maar moest ondanks de wet.

Kortzichtige menschen, verdwaalde zielen, mogen dit grootste, heerlijk pogen, in hun overwinningsroes, temidden hunner veelzijdige inconsequenties, met landverraad bestempelen... 't En doet! Wij aanvaarden het als een eeretitel, als onze beste levensdaad, als de schoonste herinnering, die we als erfenis aan onze kinderen zullen laten.

Ja, we hebben verraden aan de geheele wereld, dat in den Westhoek van Europa zucht en kwijnt een volk, dat eens groot was in de geschiedenis, toen het zijn nationale mogelijkheden kon veropenbaren, en dat nog groot zou kunnen wezen, zoo men het recht op eigen leven schonk; dat verraad is staatsverraad en nog liever zijn wij twintigduizendmaal staatsverraders, dan een enkele maal volksverrader.

Dat verraad plegen we in accoord met onze sociale principen en internationale idealen.

Internationaal beteekent niet antinationaal; immers alle streven naar hoogere menschelijkheid kan slechts ontstaan en bevorderd worden binnen het raam eener nationale gemeenschap.

Het noodlot wilde niet het verlossingsuur slaan voor Vlaanderen; Ieren, Polen, Tchekken, Finnen, enz. kwamen vrij, de Vlamingen bleven Iloten in hun land. Tot wanneer?

Maar vruchtbaar en zielsverheugend was ons werk.

Wij ouderen gooiden het zaad. Aan U jongeren van de vruchten te teelen, met U komen we straks den oogst binnenhalen!

J. URSI.

Amsterdam.

Alle ware Vlamingen abonneeren zich op ons blad

De Onderwijzers toch berooid

De 3 p. h. worden toch afgehouden

Wat waarschijnlijk was is Woensdag in de Kamer gebeurd : de regeering had ieder lid van haar meerderheid opgetrommeld en 91 knechten waren present om de afhouding te bekrachtigen van 3 t. h. op wedden beneden de 26.000 frank.

De socialisten hebben een groote keel opgezet en demagogie verkocht met menkesmanden tot men er aan herinnerde dat ze akkoord gingen met de afhouding van 3 t. h. toen zij in het ministerie waren.

Daar hebt ge 't ?

Sosialisten, katholieken en liberalen drie handen in dezelfde zak.

Er is in Vlaanderen maar één groep die werkelijk de eerlijkheid en de waarheid dient : dat is de Nationalistische groep.

Laten de Vlamingen dat bij de verkiezingen te naaste jaar niet vergeten en het aantal nationalistische afgevaardigden verdriedubbelen.

Dan zal ook de Kath. Vl. Kamergroep op haar tellen beginnen te passen.

Aktivistische bemoediging

Vijf en veertig jaren sta ik in den Vlaamschen volksstrijd. Als knaap kreeg ik eens van vader een klap — en welke — omdat ik met een schoolmakker te huis de «taal onzer overheerschers», die moeder niet begreep, in den familiekring had gesproken! Vader zei, 'k herinner het mij, al ware het eerst gisteren gebeurd : **als moeders taal U te gemeen is, dan behoort gij niet meer tot onzen huiskring.**

'k Heb er dan lang over nagedacht. 'k Vond een makker die bewust Vlaming was. Hij leerde mij de Vlaamsche knechtschap voelen. Wij spraken met andere vrienden en groeiden tot een «Vlaamsch voorvechtersgroepje» van vijf. Van die vijf is één rechter thans te Gent en voelt Vlaamsch maar de Vlaamschhatende rechterswereld heeft hem voor Vlaanderen doen verloren gaan; de tweede is een slaaf geworden van den Belgischen bezetter en schrijft in de volkstaal tegen zijn eigen volk; de derde werd directeur van een weezengesticht, scheldt in 't Laatste Nieuws op «Jan klopt er op», neemt zijn wenschen voor werkelijkheid en kondigt om het jaar mijn waanzinnigheid, mijn opsluiting of mijn dood aan, alhoewel ik nooit blakerder van gezondheid was; de vierde is een boekhouder bij een Gentsche vlasbaron en volgt bedeesd, maar met belangstelling den strijd en moet den franskiljon huichelen.

De strijd om 't leven heeft van ons groepje vier goede elementen voor onzen strijd doen verloren gaan. Reden: om den broode, moesten zij afvalligen worden.

Wat in mijn kleinen vriendenkring gebeurd is, heeft duizenden van dezen die eens Vlaamsche volksliefde doorgloeide, naar het vijandige kamp gejaagd.

Onze strijd moet zijn elementen kunnen voeden. Dat werd tientallen jaren niet begrepen. Sociale inrichting alleen kan ons een strijdvaardig leger bezorgen, omdat ze ons onafhankelijke mannen kan schenken. Wij moeten onze fabrieken, banken, verzekeringsvennootschappen, samenwerkende maatschappijen, weerstandskassen, vakbonden, middenstandsbonden voor gezamenlijken aankoop, kredietinrichtingen, landbouwvereenigingen hebben; dan alleen is er hoop den vijand, die op Vlaanderen's leven aanstuwt, terug te werpen. Geen Vlaamsche cent mag aan den vijand of valschen vriend ten goede komen.

Dat heeft Aalst begrepen: zij hebben aan de Vlamingen een practische les van modernen Vlaamschen strijd gegeven. Hun mooie, hardnekkige werkzaamheid, hun onverzettelijke wil, brengen wij hier hulde.

Al het kultuurwerk ter wereld weegt voor Vlaanderen niet op, tegen wat zij gedaan hebben. Wij waardeeren de pogingen dezer fijn ontwikkelden en wetenschappelijke menschen om ons volk, door 100 jarige verdrukking verbeest, op te wekken tot iets hoogers, maar met een vijandige, alles beheerschende Staat, die ons alle vlucht naar iets hoogers belet, is het onbegonnen werk. De loffelijke pogingen tijdens de aktivistische periode, om ons volk op te voeden, zijn als zand verstrooid toen de wervelwind van den terugkeerenden Belgischen bezetter opstak.

Een muur van wilskracht, karakter en onafhankelijksheidszin, van gesterkte, stoere mannen, ijzeren vuisten en stugge koppen, geheele overgave aan ons ideaal alleen, kunnen ons redden.

Alle mooi schrijven, kunstuiting, kultuur kunnen enkele geesten meer voor ons bewaren, maar het leger van strijders, durvers en wagers, die op het besliste oogenblik als uit den grond moeten rijzen, kan de kultuurverspreiding, hoe zeer gewenscht, ons niet geven.

Dat heeft Aalst begrepen en ik ben blij dat een oud-lid van onzen Vlaamschen Kring in de Normaalschool te Gent, onze knappe strijder Van op den Bosch, een der leiders van de Aalstersche Nationalisten is.

Van uit onze ballingschap juichen wij mede in het koor van de duizenden Nationalisten, die ter gelegenheid van de inhuldiging hunner modelinrichtingen, de Aalstersche vrienden zullen feesten.

Hun werkzaamheid sterkt ons in ons ballingschap. Wij voelen dat het groote offer dat we met honderden brachten, niet te vergeefsch is geweest.

Als alle Nationalisten, Aalst tot voorbeeld nemen en met onverdroten, noeste vlijt aan de sociale organisatie van ons geliefd Vlaanderen werken, is het gedaan met de droeve geschiedenis der afvalligheid, waarvan ik in mijn leven zoo'n treffend voorbeeld heb gezien.

Voor Aalst een krachtig hoezee! Zij schenke ons een zuiver Nationalistisch dagblad, een Vl. Nat. sprekersschool, een Vl. Nat. propagandabureau in vreemde landen, maar bouwe vooral hare instellingen uit!

Onze vier oasen van Nationalistisch leven in Vlaanderen, Aalst, de Kempen, Payottenland en Thielt, zullen de andere streken bezielen.

En Vlaanderen zal leven! Niet te vergeefs zal de aktivistische storm over 't dierbare land zijn losgebroken, niet te vergeefs zullen duizenden geleden, gestorven, gebroodroofd, gebannen en gekerkerd zijn, niet te vergeefs zal onze heilige Dr Aug. Borms de beste tien jaar van zijn leven hebben ten offer gebracht.

Dank, broeders uit Aalst, voor Uwe practische les.

Leve Vlaanderen!

JAN WANNIJN,
Oud-aktivistisch schepen van Onderwijs te Gent.

Rotterdam, 22-6-28.

Een klein Verslag
VAN EEN
reusachtige Betooging

Het Vlaamsch Huis was gedurende weken een bedrijvig mierennest geweest: eindelijk daar waren de laatste dagen en alles stond en lag en hing klaar.

Uitgenomen één ding: het weer. Dat stond lag en hing alles behalve klaar en Zaterdag goten ze heel den dag het regenwater bij kuipen uit.

Wij troosten ons nog halveling met «Vrijdagweer, Zondagweer» omdat 't weer van Vrijdag tamelijk goed was geweest maar rotsvast stond ons vertrouwen niet.

Van toen ons oogen open klepten den Zondagmorgen sprongen we naar 't venster...

Hum, hum! Grijs en druilerig.

Maar die grijsheid en die druilerigheid weken zoo allengerhand en er kwamen lappekes blauw bloot en waarachtig de zonne begon te pinkoogen, te aarzelgrimmelen, te glimlachen en toen we om 10 uur naar het station stapten achter ons schetterende fanfare zat ze ginder hoog te lachen dat ze schokte en op al de instrumenten, opgepoetst dat zie je van hier, zaten flikkersterrekens te dansen als kwieke alvermannekes.

En toen de twee eerste treinen ons een aantal feestvierders hadden aangebracht uit de richting Brussel, Mechelen, Antwerpen en dat van zoo'n beetje heel het stationsplein zwart van volk stond, dan wisten we 't al: het zou vandaag een triomf worden, op al de vingers en op al de duimen twee keer.

En zoo al zingen en spelen trokken we naar de Molenstraat waar de vlaggen van den vrouwenbond en van den vakbond zouden overhandigd worden.

En al geen kwestie meer van, dat al het volk in de zaal kon, men duwde ze in de hoeken en kanten op een als sardienen in een blikje, als alles vol was duwde men er nog twee honderd bij en dan stond de gang en de gelagkamer nog vol en drongen ze nog altijd langs Molenstraat en Achterstraat om toch binnen te geraken.

In de zaal werd dan de feestzitting met een ontroerende hulde geopend.

Mevrouw Borms zat op de eereplaats. De heer De Neve verwelkomde ze en liet haar bloemen aanbieden en de symfonie zette de Vlaamsche Leeuw in en sourdine. De ontroering greep ieder naar de keel, we waren in de stemming van den dag: ingetogen ernst, rustige bewustheid van eigen kracht en zwakheid, zekerheid dat de Vlaamsche offervaardigheid het zou winnen.

Voorzitter De Neve verwelkomde dan de aanwezigen.

Mevr. Pil-Van Gastel richtte een zeer hooggestemde rede tot de leden van den Vrouwenbond en overhandigde het Vaandel aan het bestuur.

Bert D'Haese deed hetzelfde met het Vaandel van den Vakbond na een korte toespraak tot de «wevers en volders» van den modernen tijd.

De algemeene voorzitter, de heer Van Puymbroeck, dankte de afdeeling Aalst voor de gulle ontvangst en het hooge voorbeeld van rustig en tuchtvol plichtsbetrachten door deze afdeeling aan al de nationalisten gegeven.

Nog een strijkje, en de morgenzitting was in de beste stemming verloopen.

Nu begon het bezoek aan de tentoonstelling en de vrienden van den vakbond profiteerden van de gelegenheid om een omhaling te doen voor onze stakers bij Torley, wat 1000 fr. opbracht.

En dan begon de overrompeling.

Van waar ze bleven komen mocht de drommel weten, maar altijd kwamen nieuwe slierten opzetten voortgetrokken door een klabetterend muziek en ten drie uren kon men rond de Molenstraat op de koppen loopen.

Eindelijk raakte de stoet in gang: vooraan kinderkens met rouwschilden waarop al de namen van onze gestorven activistische leiders, dan de Bormswagen en de praalwagen van Vlaanderen en daarachter muzieken en betoogers altijd maar weer muzieken en betoogers, betoogers en muzieken.

Veertig geslagen minuten duurde het defilee en we mogen de in den stoet stappende betoogers gerust op 15.000 man schatten en dan stonden de plankieren nog zwart van 't volk van wie velen getooid met het zwart gele bloempje.

Onderweg plots een vlaag, maar geen sala vlaagsken hoor, een echte flinke zomervlaag dat de greppels beken worden met dansende bobbels en blazen erop en dat de riolen niet in tijds kunnen slikken.

Zouden we uitgeregend worden?

Een gewone betooging was weggebezemd geworden, bij ons was er, vooral bij de boerenmenschen die hun Zondagskostuum aanhadden, een oogenblik weifeling maar de commissarissen waren in de weer en de stoet stapte door.

De regen duurde niet lang en toen we terug in de Molenstraat aanlandden waren we al bijna opgedroogd.

Maar hier was 't nu goed te zien dat de inrichters zich vergist hadden met niet voor luidsprekers te zorgen: een tiende deel van de deelnemers geraakte in de zaal waar de menschen zoo op mekaar stonden gepakt dat na een uurtje de een na de andere onpasselijk werd en moest aan de lucht worden gebracht.

En wie niet binnen kon moest buiten blijven: gelukkig voor hen dat de h.h. De Winter en Verbruggen zich opofferden en de menigte toespraken uit de vensters van de eerste verdieping.

In de zaal ging intusschen de vergadering haar gang voorgezeten door onzen volksvertegenwoordiger.

Zouden spreken Leuridan, De Koning en Vos, maar meester P. W. De Koning is een Hollander en de veiligheid had hem verbod gegeven een voet over de grens te zetten.

't Deerde natuurlijk niet: Herman Vos las de rede van meester De Koning voor en uit Holland was een plaatsvervanger gekomen :

een terdoodveroordeelde activist, adv. Spincemaille

Was dat niet leuk en was dat tevens niet kranig.

En in de zaal zag ik een lid van de veiligheid zitten, een mijnheer die te G'sbergen woont en die Spincemaille wel moest kennen omdat deze gehuwd is geweest met de dochter van Apotheker Alfred De Vos, maar de geheime kikte niet en zijn broertjes in de zaal kikten niet want 't en zou er niet gedeugen hebben om te kikken.

Dat is een kort overzicht van een dag die telt in ons leven.

Alzoo nog tien jaar werken lijk we tien jaar gewerkt hebben en Vlaanderen zal er nog anders uit zien als op dezen dag.

Vl.-Nation. Vakverbond

3 Juni bracht onze jonge levenskrachtige vereeniging, de leugens en laster der tegenstrevers ten spijt, een reuzensucces.

Socialistische en christene leiders trachten de oogen hunner volgelingen te verblinden door te wijzen op het aantal hunner veroverde zetels. Ze wachten zich echter wel te zeggen dat ze nagenoeg overal min stemmen tellen, dan ze leden bij hunne organisaties hebben aangesloten.

Ons Vakverbond behaalde in de kiesomschrijving Kortrijk nagenoeg 1000 stemmen meer dan er leden aangesloten zijn. Hetzelfde in Rousselare, en ook in Thielt en Yper overtrof ons stemmenaantal zeer verre 't getal onzer leden.

Dat leert ons: dat er koorstachtig dient gewerkt, dat onze gedachten zoo zeere veld winnen, dat het ons onmogelijk was, door practisch werken die uitbreiding te volgen.

Het past, dat we ons toch een oogenblik ophouden bij de vuile lastercampagne der tegenstrevers. De Christenen hebben getoond, dat ze in 't lasteren voor de socialisten niet moeten onderdoen, ja, dat ze deze nog kunnen overtroeven.

Daar, waar wij minder gekend zijn, als in Yper, en Rousselare hebben ook zij het voorgesteld alsof wij een bende bazenknechten en onderkruipers waren. Die lage menschen hebben zich bediend van de door de socialisten uitgevondene historie, als zou onze vereeniging de stakende bouwwerkers in Roeselare hebben onderkropen. De waarheid is, dat we ten dien tijde in Roeselare twee bouwwerkers in onze vereeniging hadden, en deze menschen, we noemen ze met naam en stuk, Boudrez vader en zoon, hebben de staking van het begin tot het einde meegemaakt. Integendeel hebben tientallen leden der christene en socialistische vereeniging hun eigene vereeniging onderkropen, veelal 't is waar omdat ze de ellendige, miserabele leiding hunner vereeniging beu waren. De muren van het Gilde-gebouw werden tegen onderkruipersloonen geplakt en de leider der christenen stelde stakers, in zijnen dienst aan onderkruipersloonen te werk.

DAT IS DE WAARHEID !

Ze schreven dat onze voordeelen 1/3 minder zijn dan de hunne. De dutsen die zich hieraan laten vangen zijn te beklagen. De waarheid is dat over het algemeen gezien onze voordeelen voor de hunne niet onderdoen en dat weten ook de christene leiders. Maar dat er een tijd kan komen waarop wij hen in zake voordeelen niet kunnen volgen, willen we graag toegeven.

Voor wie weet in wiens dienst het Alg. Chr. Vakverbond werkzaam is, aan wie het Alg. Chr. Werkersverbond is verkocht, zou zulks geen verwondering baren. De bankiers, de uitbaters van koloniale concessies moeten, willen ze over Vlaanderen de meesters blijven, zich toch van iemand kunnen bedienen. De christenen zijn gewend de schoteldoek te zijn, en 't ware raar dat ze als schotelmeid toch nooit aan hun meesters vergoeding durfden vragen. Met geld koopt men de boter, met geld koopt Jaspar en Houtart zijn kruipers en met geld trachten deze volgelingen te winnen.

Ze noemen zich een beweging. Ze zijn in feite een lompe massa, een stilstaande watering waar de vuilste geuren uitwasemen. Wie gezonde reuk heeft, houdt zich van hun af. Zij zijn knechten noch zelfstandig noch vrij. Hun beslissingen zijn schijnbeslissingen, in werkelijkheid de uitvoering van wat hooge en reactionaire heeren hebben gecommandeerd.

GEBONDEN

is hunne politieke beweging, en aan die politieke vereeniging is hunne vakbeweging onderdanig. Deze laatste is nog slechts de lokvogel waarvan de groote kath. partij zich bedient om het werkliedenelement in zijn netten te vangen.

Ziet wat hunne politiek ons gebracht heeft. We kregen sedert de wapenstilstand allerlei regeeringen, waaronder geen enkele goede, allen slechte en zeer slechte. De bitterste miskenning der christene werkliedenbeweging door die regeeringen, heeft bij de christene werkliedenleiders nog nooit geen oppositie voor gevolg gehad. Aan al de misdaden tegenover het Vl. volk door die regeeringen bedreven zijn ook zij plichtig. De Broqueville,

Theunis I, II en III, Vandevijvere, Jaspar I en II, allen hebben steeds voor de vuile karweien op de christene werkliedenleiders gerekend, en zich nog nooit bedrogen gevonden.

Als zij ons miljarden belastingen vroegen, Vlaamsch recht weigerden, kanonnen en forten aanbrachten, de bankiersstabilisatie doorvoerden, de schatkistbons vastnagelden, 't spoor aan de kapitalisten versjacherden, zesmaandendienst weigerden en 14 maanden in de plaats geven, dan hebben zij steeds mogen rekenen op de trouwe lakeien, de lage dienstknechten.

En 't zijn die eeuwige dienaars, die lage kruipers, die evenals de slakken bij 't minste gerucht hun voelhoorns intrekken die ons verwijten voor bazenknechten en onderkruipers.

Bij het laatste koloniaal schandaal zijn naar het verslag van een hunner mannen, Sap, te oordeelen, voor den Staat, dus voor het volk honderde miljoenen verloren gegaan ten voordeele van de bankiers en regeerders, en al hun bladen van het eerste tot het laatste, zooals ten anderen ook de socialistische, ze zwijgen als vermoord. En ze laten hun kiesvee pluimen. Wat scheelt hun de Vlaamsche werkersmassa? Zij, de leiders, ze hebben hun posten, en hun inkomen is verzekerd.

En 't zijn die mannen, die zooals in Kortrijk, durven schrijven, dat zij meer belang hechten aan 't brood van de werkman dan aan amnestie en een Vl. Hoogeschool. Als dat waar is, waarom zijn ze dan tegen al de naoorlogsche strooperspractijken niet uit hun kot gekomen?

De waarheid is, dat ze inderdaad, voor niets zijn, noch voor brood, noch voor recht. Want voor iets zijn zou hun de genade van Cesar doen verliezen. Actie voeren zij, het minimum van actie waarmee zij de trouwe goedgeloovige massa moeten samen houden. En zulke actie wordt hun door de meesters om de aangegeven reden toegelaten.

Ziet maar naar hun **Syndikale beweging.**

Wat doen zij, in al die gemeenten van Vlaanderen waar ze door het socialisme of door ons Vl. Nat. Vakverbond niet op de hielen gevolgd worden?

Ziet naar de loonen der vlassers?

Ziet in de gemeenten rondom?

In Ouckene b. v. werd door toedoen van den h. burgemeester nog nooit een cent gegeven om werkloozen te ondersteunen, of ziekenbonden te helpen. Ouckene kent dat niet. De burgemeester wil er niet van. Maar sedert enkele maanden zijn onze vereenigingen daar aan 't werken, en de burgemeester richt nu een ziekenbond op. De menschen der gemeente willen er niet van zoodat zijn bond de toelagen der openbare besturen niet kan genieten, en de burgemeester vindt dra het middel: op eens worden alle Ouckenaren uit den christenen ziekenbond van Rumbeke geschorst en moeten zij lid worden van den ziekenbond van dezen burgemeester, die 10 jaar lang bewees, dat hij niet het **minste, minste** sociaal inzicht bezit.

Dat is hun syndikale en sociale beweging.

Vlaanderen heeft 100.000 werkmanswoningen te weinig. Onze ouderlingen genieten een pensioen waarmee ze slechts brood en zout kunnen koopen.

De Vlaamsche werklieden moeten met duizenden naar Frankrijk en Wallonië de vuile lastige werken gaan doen, en om dat alles te verbeteren is er geen geld, mag het evenwicht van begrooting niet gebroken worden, op hetzelfde tijdstip dat door de bankiers en militaristen miljoenen en nog miljoenen aan legers en forten worden vergooid.

Tegenover drie Waalsche hebben we slechts een Vlaamsche vakschool en dat alles moet niet veranderen. De mannen die schrijven dat ze eerst zorgen voor 't brood van den werkman, zijn met die toestanden tevreden.

Hun vakorganisatie blijft eerst en meest bekommerd om 't gemak waarmee de Brusselsche bankiers ons zullen kunnen uitstroopen.

En als wij hun dat alles verwijten, is hun eenig verweer, en uitvlucht, dat wij ook aan politiek doen, alsof er geen verschil bestond tusschen het nastreven van 'n sociale politiek buiten alle partijen om, en het dienen van enge partijbelangen.

Arbeiders van Vlaanderen

Opent uw oogen. Noch christene, noch socialistische organisaties kunnen ons bestendige welvaart aanbrengen. Een volk dat zedelijk en stoffelijk wordt onderdrukt, uitgezogen en dom gehouden kan niet welvarend zijn. Al uw loonsbewegingen hebben in de laatste 6 jaren uwen stoffelijken toestand niet verbetert. Dat zou voor u een voldoende les moeten zijn. De Belgische Staat is gesticht om ons Vlaamsche volk aan stoffelijke rijkdom uit te zuigen en leeg te pompen. Om dat te kunnen moet dat volk worden dom gehouden. Christene en socialistische syndikaten zijn de steunpilaren geworden van die uitzuigende Staat. Zij ondersteunen en Staat en regeerders door aansluiting en ondersteuning van Belgische politieke partijen.

Daartegen moet gij u verzetten.

Geloof de leugens niet die zij u nopens onze organisatie opdisschen. Onderzoekt, en ge zult bevinden dat onze vereenigingen vrij en zelfstandig staan, en slechts daarom de waarheid kunnen zeggen en dienen.

Gij, duizenden werklieden, die voor ons hebt gestemd, maakt u vrij. Ondersteun niet langer de verdrukkers van u en uw volk. Weest man en regelt uw daden naar uw denken.

Alleen onze beweging is het vertrouwen van goede ernstige en overtuigde syndikalisten waardig.

Wendt u tot de hoofdbureelen in Iseghem, Marktstraat, 22, Kortrijk, Casinoplaats, II, Yper, Statiestraat, Thielt, Groote Markt, of tot de propagandisten uwer gemeente.

Het Bestuur.

* * *

Vlaamsch Nationaal Vakverbond

ONZE LOONSBEWEGING

Zich steunende op de huidige levensduurte en op de onmogelijkheid voor vele werklieden om met de huidige verdiende loonen rond te komen, beslistte ons Vakverbond na onderzoek van den werkelijken toestand tot het inzetten eener loonsbeweging. 'n Paar maanden geleden hongen dan ook het heele Vlaamsche land door, de plakbrieven waarop de eischen van ons Vakverbond waren vermeld. Deze behelsden voor geschoolde stielmannen loonen van 6 fr. per uur, voor ongeschoolden 5 fr. met de invoering van compensatiekassen tot het uitbetalen van kindertoeslag.

De christenen beschuldigden ons alsdan van valschheid en beweerden, dat dezen eisch een verkiezingsmaneuver was om op 3 Juni ons succes te verhoogen. Tijdens de kiesstrijd hebben wij veel meer dan zij elke loonsbeweging buiten de verkiezingsactie gelaten. Niemand meer dan ons Vakverbond weet tusschen loonsbewegingen, verkiezing en politiek een klare lijn te trekken. 3 Juni is nu voorbij, en we komen op de kwestie terug om aan de hand van het verslag van de secretaris van ons Vakverbond te bewijzen dat onze eischen in niets overdreven zijn.

We gaan uit van het standpunt: Wie neerstig en eerlijk werkt moet eerlijk kunnen leven, moet in de gelegenheid worden gesteld zich een deftig verzet aan te schaffen en eenige duitje tegen den ouden of ziekelijken dag te sparen.

Nemen we dan een huisgezin van 3 kinderen, die zullen aan huishuur betalen minsten per week	**fr. 15,00**
Brood 2 p. dag en 1 Zondagsbr.	**40,—**
Boter 1 1/4 kgr.	**33,50**
Melk 1/2 l. per dag	**18,90**
Vleesch en vet 4 fr per dag 's Zondags 7 fr.	**31,—**
Koffie 1/2 kgr. per week	**13,—**
Aardappelen 2 kgr. per dag	**14,—**
Kaas, eieren en visch (avondmaal)	**15,—**
Ziekenbond, vakvereeniging	**7,—**
Huisraad, kleederen, schoenen enz.	**35,—**
Kolen en licht	**33,50**
Belastingen en ontspanningen	**17,—**
Dat maakt samen	**fr. 272 90**

En wie zou ons durven van overdrijving beschuldigen. Dat zij die meenen dat we overdrijven eens de kosten van hun eigen huishouden nagaan! We hebben alles op zijn minimum gerekend. Niets is voorzien tegen verletdagen op kermis, Paschen of Sinksen noch als dekking tegen ziekte of werkloosheid, niets tegen onvoorziene gevallen, en hoe rap zullen er daarin geen honderden franken verloren gaan!

Welnu, we vragen aan de werklieden, wie verdient 275 fr. in de week? En aan de burgers, waarom mag een naarstigen werkman ook geen duitje vergaren, zonder dat hij verplicht is, zijn vrouw naar 't fabriek te sturen? Waarom zou de vrouw van een naarstigen werkman zich soms ook geen hulpe mogen aanschaffen, om de lastige en moeilijke kuisch of wasch te doen? Zijn er dan op de wereld geen goederen genoeg om elke naarstige en deftige mensch behoorlijk menschelijk te laten leven, en er deftig te laten van genieten? We weten het wel, in menig geval zal een patroon alleen daar niet tegen kunnen, maar 't is het algemeen loonpeil dat moet verhoogen!

En waarom doet de christene organisatie negatief werk, door onze eischen als overdreven belachelijk en als kiesmaneuver voor te stellen?

Mist zij dan waarlijk elk sociaal inzicht?

Ons besluit luidt: we moeten komen tot loonsverbetering! We moeten komen tot de toepassing van de eischen door ons Vakverbond gesteld.

Al onze leden roepen we op tot een flinke propaganda.

Morgen Vrij! Na Vijf Jaar!

Leve JEF VAN EXTERGEM,

de kranige Aktivist!

Op Zondag, 24 Juni, te Antwerpen, hulde en strijdmeeting in het « Rubenspaleis », Carnotstraat, om 9 uren voormiddag Daarna de « Blijde intrede » te Antwerpen en AMNESTIEOPTOCHT! Vlamingen, arbeiders, wees er bij!

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 17 Juni, 3e Zondag na Sinxen. Nieuwe Maan.
Maandag 18, H. Ephræm.
Dinsdag 19, H. Juliana.
Woensdag 20, H. Silverius.
Donderdag 21, H. Aloysius.
Vrijdag 22, H. Paulinus.
Zaterdag 23, Vig. der geboorte van den H. Joannes-Bapt.

Leest en verspreidt ons blad

STADSNIEUWS

Apothekersdienst.

's Zondags is er maar éene apotheek open van stad. Apotheker van dienst: Michel Verhamme, Roeselaerestraat.

De christenen en den zesmaandendienst.

Tientallen keeren schreef De Volksmacht, dat de Chr. democraten veel meer dan de Vl. Nationalisten voorstanders waren van den zesmaandendienst. 't Is waarschijnlijk daarom dat ze in de eerstkomende weken den 13 en 14 maandendienst gaan stemmen.

Wat zullen Allewaert, Catteeuw, Goetgebuer, Debruyne en Duchatel doen? Zouden ze soms de Kamer niet ontvluchten uit vrees voor de kiezers?

Bieruitvoer.

De beheerraad van 't Vlaamsch Huis nam schikkingen om de klienten nog beter en meer regelmatig te bedienen. We beschikken thans over ruime werkplaatsen, en alles wordt in 't werk gesteld om de beste waren te kunnen leveren. De aandeelhouders van 't Vl. Huis evenals al de andere vrienden moeten ons daarin helpen door te zorgen voor aanwinst van nieuwe klienten.

Autoongevallen.

Deze week zijn er opnieuw twee ongelukken te betreuren. De genaamde F. Raes, wonende Mandelstraat alhier, paardengeleider bij m. Vandeputte, steenbakker, geraakte Dinsdag l.l. door een ongelukkig toeval onder zijn wagen. Hij werd in bedenkelijken staat naar de kliniek overgebracht.

Denzelfden dag werd de zoon van T. Degroote, melkvoerder, door een auto gevat in de Gentstraat en enkele meters verder ten gronde geslingerd. Hij bekwam een groote bloedende wonde. Zijn toestand die aanvankelijk zeer bedenkelijk werd geacht is echter geruststellend.

In minder dan vier weken teekenen we aldus in Iseghem vier groote ongelukken aan. Het eerste: Cam. Neyrinck, die een dag later overleed, dan 't kind van J. Vermaut, en nu de twee bovenstaande.

Opletten en voorzichtig zijn is de boodschap.

Spaarkas.

't Vlaamsch Huis zou te niet gaan, zoo spotten twee jaar geleden onze tegenstrevers. 't Was een doodgeboren kind, enz....

Maar we stellen vast dat geen lokaal beter bloeit en dat we het vertrouwen van alle menschen hebben gewonnen. Daarvan getuigt den vooruitgang dien de spaarkas maakte. Menschen uit allen stand en rang vertrouwen hun centen toe aan onze spaarkas. De strikste geheimhouding is verzekerd en 't grootste gemak voor het terughalen wordt gegeven.

Leden doe zoo voort. Spaar uw centen niet in inrichtingen waar ze tegen u en uw volk worden gebruikt Volgen we 't voorbeeld onzer strijdgenooten te Aalst waar de gespaarde sommen reeds tot over het miljoen beloopen.

Ook in Iseghem moeten we dat kunnen als elk zijn plicht verstaat en zijn belang dient.

11 Juli.

11 Juli nadert. Het komiteit, met het inrichten der feestelijkheden belast, is in werking. We verzoeken langs dezen weg nogmaals alle vrienden die vergaderingen stipt te volgen.

Van nu af mogen we onze leden en sympathisanten meedeelen, dat we dit jaar iets bijzonders in 't zicht hebben waaraan elkeen zal kunnen en moeten meedoen.

Onze strijd gaat goed vooruit; 11 Juli moet daarvan nog eens 't bewijs leveren.

Hun Zelfstandigheid ????

Propagandisten teekent aan !!!!

De kristene werkliedenleiders uit het arrondissement Roeselare-Thielt durven nu en dan, als de nood het hoogst is, nog ne keer beweren dat ze zelfstandig zijn. Om het woord van een Vl. nationalist te gebruiken, ze gelijken de honden die kroonhalzen om hun blinkende halsband.

Volgende feit stelt dit eens te meer in 't licht:

Een onzer vrienden geraakte een paar dagen na de verkiezing der werkrechtersraden in gesprek met een der bijzonderste leiders uit het kath. partijleger van Roeselare. De man behoort tot de conservatieve vleugel en 't gesprek rolde aldra over de werkrechtersraad verkiezing en over de kiezingen van '29.

Onze vriend gaf voor dat de werkrechtersverkiezingen voor het Vl. nationalisme een gunstige voorbode waren, daar ditmaal 1/5 der stemmen door de Vl. nationalisten werd behaald, terwijl in 1925 de Vl. nationalisten slechts 1/9 der stemmen behaalden. De conservateur gaf ons dat succes toe, maar beweerde dat het zonder invloed was op de verkiezingen die naderen.

Nopens de verkiezingen van 't komend jaar verklaarde de katholieke leider, dat de kristene werklieden nooit meer alléén opkomen. Noch den Deken, noch Vandevyvere, noch ik, zei de man, zal het dulden. Met de laatste regeeringsvorming is ging bij voort — onze eenheid volledig, en de scheiding in ons arrondissement is niet te ver gevorderd om te herstellen wat in 1925 verkorven werd. De kandidaat der werklieden zou volgens 't opgestelde plan den derden op de lijst staan, en ook den derden plaatsvervanger zou een afgevaardigde zijn der werklieden.

Dat de werklieden zouden alleen opkomen, was volledig uitgesloten, daarmee hadden de kristene leiders reeds hun instemming betuigd.

Onze vriend deed opmerken dat een deel kristene werklieden voor zulke lijst niet gingen stemmen en dat men wel om opportunistische redenen tot een akkoord nopens alleen opkomem zou kunnen komen, waarop gezegde heer halsstarrig de onmogelijkheid daarvan staande hield en zei: Er is in '25 natuurlijk een fout begaan die moeilijk zonder eenig nadeel te herstellen is, maar gaan we op die weg verder dan is voor de toekomst zooals in Kortrijk herstel onmogelijk.

De eenheid is er naar binnen, ze moet er ook zijn naar buiten, daarmee is men reeds volledig akkoord.

Het staat dus vast dat hoogere mannen heben beslist, en de zelfstandige kristene werklieden zijn verkocht zonder dat ze den prijs kennen. In de verkiezingen van '29 zullen we staan met drie lijsten: de katholieken van alle kleur en geur, de socialisten, tegenover het groelende Vl. nationale leger.

Mannen ge kent uw plicht, ontmasker de bedriegers.

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Rafaël Deblauwe, zoon van Kamiel en Julia Monteyne, Rousselarestr. 239.

Margareta Baes, dochter van Albert en Julia Breemeersch, Melkmarktstr. 6.

Noëlla Perneel, dochter van Gust. en Margar. Depreitere, Boschm. 45.

Overlijdens:

Emilia Verholle, huish. 67 j., wed. Joannes Devoldere.

Lucie Hostekint, huish. 78 j., wed. van Modest Stynckx en van Petrus Denys

Marcel Lemire, 4 m., zoon van Aloys en Suzanna Grymonprez.

OUCKENE

Maandag laatst had hier een prachtige Vlaamsch Nationale vergadering plaats.

André Van den Berghe en Jules Declercq, beiden uit Iseghem kwamen er spreken in de herberg bijgenaamd « 't Drifke ». Meer dan honderd Ouckenaars waren aanwezig, alhoewel de plaats afgelegen is.

Met de meeste aandacht luisterden allen naar den eerstgenoemden spreker. Raak en juist, schilderde hij de tegenwoordige toestanden van de Vlamingen in den kunstmatigen staat België. Hij maakte de geschiedenis op van 't ontstaan van België in dat ongeluksjaar 1830, en van de houding van België tegenover de Vlamingen, nu reeds 100 jaren. Klaar en duidelijk zagen allen in, hoe België gemaakt werd, met de bedoeling Vlaanderen geestelijk en stoffelijk uit te roeien, om het dan heelemaal door Frankrijk te laten inpalmen en zoo Frankrijks eeuwenoude droom — de Rhijn tot Noordergrens — te verwezenlijken.

Dan weerlegde hij eenige domme opwerpingen van sommige menschen die ons niet begrijpen, en zeggen dat wij Vlaamsche Nationalisten « tegen 't Fransch » zijn, en eindigde met een oproep tot allen om vast aan mekaar te sluiten in eigene organisaties. België wil ons dood, wij zullen zelf zorgen dat we leven.

Een geestdriftig applaus viel spreker ten deel en bewees meteen dat allen hem begrepen hadden. Ook beloofde hij, nog naar Ouckene terug te komen.

Jules Declercq, de wakkere voorman van onze Vakbeweging te Iseghem en propagandist voor West Vlaanderen, viel voornamelijk de verpolitiekte syndikaten aan en toonde hoe verderfelijk hun werking is voor 't Vlaamsche arbeidersvolk.

Speciaal weerlegde hij nog de beweringen van de schijnheilige Farizeeërs die ons werkende menschen willen verplichten, omwille van hun christen geloof, lid te zijn van en te ijveren voor een politieke partij die ook den naam van kristen draagt.

Wij weten echter dat zij den Godsdienst schandig MISBRUIKEN om hun boel recht te houden en om de arbeiders, langs den weg van hun Belgische vakbonden, nog meer aan den verdrukkenden staat te onderwerpen. Wij zien dat in, en daarom hebben wij onze eigene vereeniging gesticht, die goed vooruitgaat en waarin de zekerheid besloten ligt dat ze alleenlijk zal werken ten voordeele van 't geestelijk en 't stoffelijk welzijn van onze menschen en dat ze niet verbonden is aan geen enkele politieke partij. Na gedrukt te hebben op het belang van de sociale beweging in onzen Vlaamsch nationalen strijd, sloot spreker met een aanwakkering tot de aanwezigen om te ijveren voor onze gedachte en onze beweging te Ouckene.

Als de toejuichingen wat gestild waren bedankte Florent Verbeke de onvermoeibare en onbaatzuchtige werker uit Rumbeke de beide sprekers en spoorde nog eens allen aan om leden voor onze organisatie bij te winnen.

Allen droegen den besten indruk van deze prachtige vergadering mede en wenschten er zoo gauw mogelijk nog eene.

Proficiat Ouckenaars! Zoo is 't goed.

Een Toehoorder.

Sociale Syndikale KRONIJK

Borstelmakersfeestdag.

Op 25 Juni vieren onze borstelmakers dit jaar hun feestdag. Het bestuur der vereeniging is met het feestprogramma klaar, en dit wordt al de leden, vergezeld van een uitnoodiging toegezonden.

8 u. 30 bijeenkomst in 't Vlaamsch Huis;

8 u. 45 optocht naar de kerk van St Hilonius alwaar te

9 u. een H. Mis wordt opgedragen voor 't welzijn van levende en overleden leden.

Na de H. Mis stoet door de stad terug naar 't Vlaamsch Huis waar een **algemeene vergadering** plaats heeft.

Na de vergadering **prachtige loting.**

Al onze leden zonder één uitzondering worden verwacht. Het feest van dit jaar moet deze van de voorgaande jaren overtreffen. Onze leden worden bijzonder aangemaand te letten op de deftigheid. Dit jaar willen we eens alles inspannen om de borstelmakers een aangenaam maar deftig feest te laten vieren. Dronkenschap, brutaliteit, wildheid, schunnigheid verwekken afkeer.

De werklieden winnen er alles bij zich op tijd en stond eens goed te vermaken, doch op een deftige manier. We hopen dan ook dat al onze leden dit zullen in acht nemen.

De christenen en de Staatsbedienden

't Staat dus vast: de christen werklieden-leiders hebben de staatsambtenaren een flinken slag in 't gelaat toegediend. Er werd ter Kamer voorgesteld de 3 en 7 ten honderd aftrok op de loonen voor de staatsambtenaren af te schaffen. De regeering stelde zich daartegen. Dank zij de tusschenkomst der Vl. Nationalisten werd de regeering in de minderheid gesteld. Intusschen hadden de christen demokraten nog eens hun knechtschap bewezen want al de aanwezige christen demokraten stemden voor 't behoud van den aftrok... ook m. **Allewaert.**

En dan zullen die knechten in verkiezingstijd nog eens aan de Vl. Nationalisten verwijten dat ze voor de werklieden niets over hebben.

Vlasbewerkers. — Slijten.

Onze vereeniging besprak andermaal de loonen die aan de slijters op den vreemde, hetzij in Wallonië hetzij in Frankrijk dienen betaald.

Slijten is een lastig werk; het gaat gepaard met zeer vele moeilijkheden, aangaande verplaatsing, eetgerief, gezondheid, enz., enz. Daarom werd besloten ons op het oude standpunt te plaatsen. Het loon dient dubbel te zijn t. t. z. 8,50 tot 9 fr. per uur.

Aangenomen dat een slijter 10 uren werkt en aldus 50 roeden per dag slijt, hij moet 85 fr. per dag verdienen, zoo komt de prijs per Hect. nagenoeg op 1750 fr. Dat is de prijs voor gewoon vlas. Gevallen vlas, vlas waaraan veel moeilijkheden voor het slijten verbonden is, dient natuurlijk meer te betalen.

We verzoeken al onze vrienden daarvan rekening te houden. Deze prijzen zijn in geen geval overdreven. Drie vier jaren geleden betaalde het slijten 11 à 1200 fr. de Hect. en toen was het indexcijfer 400 à 450 punten. De levensduurte is nu nog zoo groot en daarvan moet bij 't slijten ook rekening gehouden worden.

Bij de bouwwerklieden.

Destijds schreef onze Vereeniging, aan den bazenbond (Patria) evenals aan de Prov. looncommissie, om opslag van loon voor de werklieden uit de bouwnijverheid. Gevolg daaraan werden de loonen verhoogd, toch werd onze gerechtvaardigde vraag op zeer verre na niet ingewilligd. Deze week ontvingen we een schrijven van de Prov. Looncommissie, ons meldend dat de loonen der geschoolden zullen gebracht worden op 4,00 fr. en deze der ongeschoolden op 3,00 fr. per uur. Dat van af 1 Oogst a.s.

Om tal van redenen hebben wij aangedrongen op een onmiddellijke toepassing.

FABRIEKSRADEN

Er hangt sedert de sovjetrevolutie een bolsjevistisch reukje rond den naam «raden» en velen zoowel werklieden als patroons die den titel van dit opstelletjes lezen zullen zich onmiddellijk afvragen of ons blad nu ook al bolsjevistisch gaat doen.

Geen nood, vrienden. Wij hebben den oorlog verklaart aan alle demagogen zoowel die van rechts als die van links en de lauweren van Nation belge of van Drapeau rouge beletten ons het slapen niet.

De fabrieksraden waarover wij het vandaag willen hebben zijn alles behalve van bolsjevistisch maaksel; in plaats van den klassenhaat aan te vuren zijn ze een uitstekend middel om de goede overeenkomst tusschen werklieden en bazen in de hand te werken.

Wij, Nationalisten, streven juist naar eendracht tusschen de klassen en standen die de Vlaamsche natie uitmaken omdat alleen door eendracht in den schoot zelf van ons volk we sterk en weerstandskrachtig kunnen staan tegen de buitenlandsche machten die ons leven als volk bedreigen.

Daarom reeds staan we sympathiek tegenover dit soort van organismen dat in de Waalsche koolnijverheid reeds uitstekende diensten heeft bewezen om de betrekkingen tusschen kapitaal en arbeid gemakkelijker te maken maar dat in Vlaanderen — we zijn niet voor niets een verdrukt, dus een achterlijk volk — nog zoo goed als onbekend is.

Maar er is nog een andere reden waarom we deze fabrieksraden ook graag bij ons ingang zouden zien vinden.

Op dit oogenblik is de afstand op de fabriek tusschen werkman en directie te groot om de ontwikkeling te bevorderen van gevoelens van vertrouwen en aanhankelijkheid.

En nochtans is goede verstandhouding tusschen werkman en directie voor den bloei van de heele onderneming van het allergrootste belang.

Er ontbreekt dus wel een schakel.

Deze schakel levert de fabrieksraad.

Deze fabrieksraad waar hij bestaat wordt door de werklieden en de bedienden van de fabriek zelf onder hun werkgezellen op dezelfde fabriek verkozen.

De aldus tot standgebrachte raad werklieden en bedienden die door verkiezing regelmatig vernieuwd wordt, is de aangewezen bemiddelaar tusschen het personeel en de directie voor de honderd en een kleine geschillen waartoe het leven op de fabriek aanleiding geeft.

De vakbondsecretarissen komen nog alleen tusschen bij gewichtiger aangelegenheden en dan, ernstig voorgelicht door den fabrieksraad, kunnen ze met het noodige gezag optreden.

In zijn «Principes d'économie sociale», blz. 222-23 Bruggen 1924, schrijft Valère Fallon S. J. het volgende over de fabrieksraden:

«Doelmatiger en vruchtbaarder in waardevolle resultaten dan al de rest lijken ons de fabrieksraden waarin de patroons en de werklieden van één zelfde onderneming mekaar ontmoeten om te spreken over de algemeene belangen van de onderneming om van gedachten en verlangens te wisselen om conflicten te voorkomen door de moeilijken die rijzen bij te leggen, om te zamen de instellingen van de sociale voorzorg te beheeren enz.

Deze raden zijn zeer geschikt om een atmospheer van goede overeenkomst te scheppen tusschen patroons en werklieden».

En wel verre van deze organismen te beschouwen als een kwaad, raadt pater Fallon de patroons ten zeerste aan zulke fabrieksraden tot stand te brengen en er veel belang aan te hechten.

«De patroons kunnen aan zulke instellingen nooit te veel belang hechten schrijft hij; ze zouden de uren daaraan besteed niet als verloren tijd mogen beschouwen.

Op de fabriek als bij een leger is een goede moraal een van de noodzakelijkste voorwaarden om te slagen en in onze dagen is het vooral de moraal die aangetast is bij onze werklieden».

Bedevaart naar de Graven van den IJzer

Het Komiteit der Bedevaart naar den IJzer meldt ons, dat zij heden onderstaand schrijven heeft gezonden naar al de gemeenteraden van het Vlaamsche land.

Wij zijn verzekerd dat er in Vlaanderen honderden gemeenten zullen gevonden worden die mede hunnen STEEN zullen bijbrengen tot den opbouw van Vlaanderens torenkruis van hulde en dank aan zijne duurbare gesneuvelden!

AAN DE HEEREN BURGEMEESTER, SCHEPENEN EN GEMEENTERAADSLEDEN VAN.....

MIJNE HEEREN,

Namens het Komiteit van de « Bedevaart naar den IJzer » nemen wij de eerbiedige vrijheid, aan uwe welwillende aandacht, onderstaand verzoek neer te leggen: Believe het uwen Raad een geldelijke toelage te stemmen ten bate van het grootsche, 40 meter hooge kruis van Heldenhulde, in opbouw op de boorden van den IJzer te Diksmuide.

Het is, voorzeker overbodig U, Mijne Heeren, te wijzen op de beteekenis en den omvang van het werk der « Bedevaarten naar den IJzer ». Het weze U terloops herinnerd dat de jaarlijksche Bedevaart naar Diksmuide, telkens 70 tot 80.000 Vlamingen van alle wijsgeerige en politieke denkwijze doet samenstroomen, werkelijk een grootsche gebeurtenis in het leven van ons Volk geworden is.

Het gedenkteeken, dat door heel Vlaanderen aldaar gebouwd wordt, zal ons gesneuveld geslacht waardig wezen. Niet te verwonderen dat de som van 800.000 fr. er voor vereischt is.

Daarom durven wij een beroep doen op de Vlaamsche en erkentelijke gevoelens van uwen raad, opdat de stad..... haar kostbaren steen in Vlaanderens IJzerkruis tot gedenkenis harer Vlaamsche jongens, met fierheid zoude bezitten.

Het Komiteit biedt U, Mijne Heeren, met zijnen voorafgaanden dank, de uitdrukking zijner bijzondere gevoelens van hoogachting,

Namens het Komiteit.

SPROETEN

verdwijnen gewaarborgd door

Crême Splendid

Prijs 12 fr.

Te koop in alle apotheken.

Apotheek LALEMAN te Iseghem.

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM: Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS **ISEGHEM**

Verzekert tegen: Ziekte, Invaliditeit, X-stralen, Opereratie, Geboorte, Sterfte

En telt reeds meer dan 2000 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE!

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Marin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor

brouwerij "De Arend,,

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !

UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
zij de maag nooit vermoeien.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr.** **25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE : GOEDE APOTHEKEN :

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM
ROESELAERESTRAAT, 28

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt !!

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder
Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken.
Groote keus van Spekken, escence, acidulé, forré.
Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote kens van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman
Brugstraat, 2 Iseghem
(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

PIANOS

B. Van Hyfte
Gent, Nederkouter, 32 Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.
Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

MUZIEK

HUIS

A. Van Hee-Fonteyne
Brugstraat, 17 Iseghem

Groote keus van Phono's (spreekmachienen) en platen (disques) van alle merken alsook allerhande muziekinstrumenten, zooals Harmonicas, Violen, Mandolinen enz.
—: Alletoebehoorten :—

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT
Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

ZILT

MET ZEKERHEID VOOR ALTIJD GENEZEN MET DE WERELDBEROEMDE
WONDERZALF
APOTHEEK DE WALWISCH
DIEPESTRAAT, 10, ANTWERPEN.
BLOEDVERZUIVERING
SPECIAAL VOOR BRAND, HAARWORM BAARDZIEKTE, JEUKTE EN ALLE ANDERE
VELZIEKTEN

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois
Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.
Dweils, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.
Het huis gelast zich met herstellingen.

KORTRIJKSCHE BOUW- EN HYPOTHEEKKAS

BUREEL :
Groote Markt, 1, Kortrijk
Spreekdraad 382. Spreekdraad 382.

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN
over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoeven in Frankrijk.
OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.
— ALLERHANDE VERZEKERINGEN —
Brand - Leven - Ongevallen
GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider
Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.

Uit het Rootland

door René De Clercq.

—:—

— Rik, toe, gauw om den veearts!

De jongen vloog als een pijl uit den boog, ondanks de komende koude, barvoets met zijn klompen in de hand over wegen en akkers, twee uren ver.

Het was er droef mee gesteld, met Wardens Lieze.

Het arme dier moest te Kortrijk, daar het op stal stond, op de achterbil een stamp gekregen hebben. Wat eerst maar een schribbel scheen, een kneuzing van niemendal, verkwaadde tot een leelijk gezwel. Dra sleepte het beest het verslappende been, en triestig truttelend begon het te kreupelen en te krasselen. Doch meer dere en pijn had de merrie al dapper doorstaan en niemand vond er erg in; bij zooverre dat Seppeken, toen hij welgezind naar vader en moeder om een kruisken kwam, alvorens naar het Klein Seminarie op te trekken, niet eens in den stal ging zien. Op de Vliekaart toch waren er zooveel beesten... Rik was er een ander. In zijn oogen vond de grijze haar weerga noch op de Vliekaart, noch op het dorp, noch op de heele wereld. Nooit zou hij voor een paar dagen, laat staan voor maanden lang van huis gegaan zijn, zonder het hof twee en driemaal af te loopen; en bij Lieze, de gewillige, sterke Lieze, zou hij voorzeker een ruimen tijd vertoefd hebben, om nog eens der lievelinge mane te strijken, ze minzaam toe te spreken en haar uit zijn eigen hand toch een laatste greep haver of een bete roggebroods te laten smullen.

De merrie dutselde al meer en meer. Zuiver houden en olie smeren brachten weinig bate. De vliegen, zwartdik in den stal, en dol op hun laatste dagen, waren van de gekneusde plek niet af te weren. Of het lijdende dier zich brieschend en kreunend wrong en wreef, of het zijn machtig lijf krampachtig deed opschudden, stampvoette, en nijdig rondzwoei met zijn staart, ze kleefden in het haar als vastgelijmd, zogen het bloed door de weeke huid, en straalden venijn in de openrijtende wonde. Het vleesch zag rauw rood; het vervuilde spijts alle reinigen; het veretterde, en, eindelijk, afgemat van het zeer, ging de grijze moedeloos liggen.

En dan, wat een angst, een angst! en haastig om den veearts!

Want voor een landman is het geen kleinigheid een paard te verliezen. Het bezwijken van een kalfkoe, het verongelukken van een flinken trekos zijn lastige oogenbliken, 't is waar; doch dan wordt terstond de slachter gehaald, het rund uitgebeld: medelijdend daagt het geboerte uit het omliggende met handdoeken en korven op, en door den band geraakt ook het laatste stukje verkocht uit prijzenswaardig wederkeerig dienstbetoon. Integendeel, sterft hem een paard, met rooi krijgt de getroffen landman, voor vleesch en huid en al, een spotprijs die nog het tiende der waarde niet vertegenwoordigt van het kostbaar weggevoerde dier...

Hadden ze hier aanvankelijk te zeer op de kosten gezien; nu ze voor haar leven duchtten, zouden zij alles gegeven en opgeofferd hebben om hun Lieze te redden.

Bleek en roerloos staarde Warden thans op de blootgeschuurde wonde. Het krijzelde om zijn hart en tandenknarsend vloekte hij zijn laffe, zuinigheid. Zijn zachte vrouw, met Joostjen op haren arm en de andere kinderen om haar heen, was ook in den stal getreden. Ze sprak woorden van troost, die ze zelf niet hoorde, kon evenwel de arme merrie en haar meester niet langer aanzien, en ging weer in de keuken een kaars ontsteken en bidden voor het beeld van Sint Antonius.

Kardoen had Silvie zeere, zeere, naar de Vliekaart gezonden om de mare te dragen, en dreilde nu einsch over de werf, af en toe door de staldeur loerend en werkend als het ware tegen zijn goesting.

In één haast stapten Joost Valke en Miel ten boomgaard uit en kwamen zien wat er scheelde.

—Wreed he? klaagde Warden.

—'t Is jammer, doodjammer, zei Joost.

Hij trok de merrie bij den bek en poogde haar te doen opstaan.

— Hop! Lieze!

— en is de veerarts hier nu nog niet geweest? vroeg de jongste op een toon van verwijt.

— Rik is derwaarts.

— Ja, als het te laat is.

Juist nu rolde een bemodderd vlieget het hoveken op. Rik sprong er uit en liep, vlug, den ruin vasthouden, terwijl een struische heer, ter tredo afgestegen, statig de stalling binnentrad.

— Hewel, hoe is 't? vroeg hij de groetende plaatsruimende mannen.

— Ze kan nog niet op, zuchtte Warden; ze is tenden.

Dwars over het stroo schreed de veearts dichterbij en bukte over het jaagbalgende beest... Elk zweeg... Warden, verangst, onderzocht den onderzoekende. Zijn hart klopte geweldig.

Hoofdschuddend, de purperen neusvleugels opgetrokken, betastte de dierenmeester de zieke zijde. Oei, de merrie wrong zich, stampte, brieschte van de pijn. Maar hij schafte er niet op en duwde, duwde.

— Wanneer heeft ze dien slag gekregen?

— Verleden week.

De veearts krabde in zijn haar, bekeek even den vadsigen kop met den schuinmuil en de weekelijke oogen.

— Wat dunkt er u van, meester?

— Slecht.

Doch Warden moest weten. Met levende stem, hoog van schrik, loste hij het woord dat al lang van zijn lippen wou.

— Het vuur;... het vuur zit er toch niet in?

Ineens richtte de man der wetenschap zich op.

— 't Doet, mensch; 't zit er zeker in; klonk het als een vonnis.

En bitter daarop.

— Dat komt van te wachten tot op den laatsten knip. Gij kondt evengoed om den viller zenden.

— Lieze, Lieze, toch, klaagde Warden heel terneergeslagen; en moet ik het nu opgeven... een mensch zou er bij vloeken.

— Dranken en strijkzalf heb ik mee; ge kunt ze gebruiken, maar of het zal baten, dat's wat anders. Binnen een paar dagen zullen we zien of het wil keeren of niet. Tot morgen.

Dat was al de troost dien Warden Valke zijn arme vrouw kon overbrengen.

Op de Vliekaart meldde Miel:

— De grijze is er aan; dood waar ze ligt.

— Ze hebben daar nog geen last genoeg, jammerde Joost.

— Waarom moest hij zoo jong trouwen? zei Mandus.

Maar Theresia ijlde naar Wardens het paard gaan belezen en beleggen met gewijde medalies en schapulieren waar ze wonderen van verwachtte.

Bij zijn tweede bezoek bleek de veearts nog minder voldaan.

— Als het morgen niet betert, doe ik er mijn hand van, sprak hij ontmoedigd.

— Mogen wij ze keeren? vroeg Kardoen, en versch stroo geven, eer ze doorlegen geraakt?

Doe maar; het kan geen kwaad.

Weer zonden ze naar de Vliekaart om volk. Warden en zijn boever bonden Lieze zeilen aan de onderste pooten, en toen Joost en Miel daar waren, trokken ze alle vier te gelijk uit alle kracht om die zware vleeschmassa kantekeerom te wentelen. Het was vreeselijk lastig en gevaarlijk. De grijze griezelde haar loomheid uit en green. En de forsige mannen trokken, voetschorend, harder. Het lijf schoof mee; de vrije hoeven klauwierden woest omhoog; de kop sloeg tegen den steenengrond dat 't bonkte. Gruwelijk! Wat lieten ze het beest niet sterven, zoo waar het lag. Daar draaide het op zijn rug, razend. Arree!... het rolde omver op het stroo met een bons de muren daverden; nog even rilde het door heel het lichaam, dan uitgeput, mak, roerde niet meer.

's Anderdaags onderging Lieze dezelfde marteling uit meelij... en dan was het uit.

De viller kwam, deed zijn triestig werk, betaalde klein geld en vertrok met wat hij nog goed vond aan het dier.

De rest werd geput.

— Gottegot, kermde Theresia... Warden, broeder, wat gaat ge nu doen?

— Wat ik ga doen? kreet de arme Valke. Wat ik ga doen. Werken, mardjee, lijk een kordewagenboer; werken slag om slinger, totdat ik mij oprichte of er bij valle, lijk mijn peerd daar!